

ŽIVOTNÍ VÝROČÍ

Životní jubileum prof. Ing. Jiřího Davídka, DrSc.

V letošním roce se dožívá významného životního jubilea prof. Ing. Jiří Davídek, DrSc. (*23. 4. 1932). Připomeňme si při této příležitosti některé významné mezníky kariéry jubilanta. Pochází z Krásné Hory nad Vltavou, v letech 1950 až 1954 studoval v Praze na Vysoké škole chemicko-technologické (VŠCHT), po studiích se stal vědeckým aspirantem ve Výzkumném ústavu potravinářského průmyslu v Praze, v oddělení vitaminů, kde byl jeho školitelem Ing. dr. Jiří Fragner. V roce 1957 se stal vědeckým pracovníkem stejného ústavu a v roce 1958 obhájil kandidátskou disertační práci. V roce 1967 se na VŠCHT habilitoval, doktorskou disertační práci obhájil v roce 1971 a v roce 1972 byl jmenován profesorem pro obor chemie a analýza potravin.

Pro další životní dráhu jubilanta byl významný rok 1960, kdy se stal odborným asistentem tehdejší katedry chemie a zkoušení potravin na VŠCHT, jejímž vedoucím byl dnes již zesnulý prof. Ing. Gustav Janíček, DrSc. Této katedře, dnes Ústavu chemie a analýzy potravin, a Fakultě potravinářské technologie (dnes Fakultě potravinářské a biochemické technologie – FPBT) zůstal prof. Davídek věrný až do současné doby, s výjimkou let 1965–1967, kdy pracoval v National Research Council v Kanadě.

V letech 1972–1990 byl děkanem Fakulty potravinářské a biochemické technologie, v letech 1976–1990 působil současně jako vedoucí katedry chemie a zkoušení potravin. V letech 1980–1990 byl místopředsedou Československé akademie zemědělské.

Prof. Davídek působí jako předseda Odborné skupiny potravinářské a agrikulturní chemie České společnosti chemické, je členem České společnosti pro biochemii a molekulární biologii, členem americké společnosti potravinářských technologů (Institute of Food Technologist), je členem redakční rady časopisu European Food Research and Technology (dříve Zeitschrift für Lebensmittel-Untersuchung und -Forschung), Biomedical and Environmental Sciences. Nelze opomenout zásluhu prof. Davídka o vznik časopisu Potravinářské vědy, který byl v roce 1998 přejmenován na Czech Journal of Food Science. Do roku 1990 zastával funkci předsedy a do dnešního dne je členem redakční rady tohoto časopisu.

Je také členem Certifikačního výboru pro organické zemědělství Ministerstva zemědělství. Jako spoluzakladatel Odborné skupiny pro potravinářskou a agrikulturní chemii České společnosti chemické, dlouholetý člen výboru a v současnosti předseda této odborné skupiny je prof. Davídek jedním z hlavních organizátorů každoročně pořádaného symposia o nových směrech výroby a hodnocení potravin. Ve funkci národního delegáta v Divizi potravinářské chemie Federace evropských chemických společností (FECS) je jedním z hlavních organizátorů prestižních konferencí Chemical Reactions in Foods, konaných v Praze každé čtyři roky (v minulosti v letech 1992, 1996 a 2000).

Prof. Davídek se hlavní měrou zasloužil o zavedení tzv. mezioborového studia na FPBT. Později vznikly na dvou ústavech současné obory, na katedře chemie a zkoušení potravin tak vznikl po více než 20leté přestávce obor Chemie a analýza potravin.

Hlavní pedagogická aktivita jubilanta spočívala ve vedení diplomových prací, vedení aspirantů a později studentů doktorského studia a přednášek z předmětů Analýza potravin, Speciální analýza potravin a Chemie potravin. Tento základní předmět pro potravinářské chemiky a technology byl jeho přičiněním zaveden do učebního programu posluchačů FPBT ve školním roce 1980/81. Spolu s prof. Janíčkem a prof. Pokorným napsal a vydal v roce 1983 i první vysokoškolskou učebnici Chemie potravin. Byl též editorem Laboratorní příručky analýzy potravin vydané v roce 1977, která byla schválena jako učebnice pro posluchače fakulty.

Ve vědecko-výzkumné činnosti se prof. Davídek zabýval změnami jakosti potravin během výroby a skladování, reakcemi neenzymového hnědnutí, vznikem aromatických látek v potravinách a metodami jejich stanovení, přirozenými toxickými látkami v potravinách a jejich změnami během technologického zpracování a skladování.

Prof. Davídek je autorem nebo spoluautorem 15 monografií, z toho 9 cizojazyčných, více než 320 publikací ve vědeckých časopisech a přibližně stejného počtu přednášek na domácích a zahraničních odborných setkáních. Je častým oponentem doktorských a výzkumných prací z oboru chemie a analýzy potravin.

Kromě těchto profesionálních aktivit má prof. Davídek i úzký vztah k výtvarnému umění. V této oblasti má hluboké znalosti, které mu dovolují kvalifikovaně zahajovat výstavy a psát k těmto výstavám katalogy, psát charakteristiky výtvarných umělců do encyklopedie českých a slovenských výtvarných umělců, vydávané výtvarným centrem Chagall v Ostravě. Mezi výtvarníky má řadu přátel a to, že je mezi nimi uznáván, dokazuje i jeho členství ve výtvarné skupině Tolerance '95 a ve výboru Jednoty umělců výtvarných. V současné době připravuje publikaci, v níž budou představeni všichni žijící členové tohoto výtvarného spolku.

Prof. Davídek bezesporu patří mezi významné osobnosti potravinářských věd. Do další činnosti práce pro rozvoj tohoto oboru mu přejeme ještě mnoho let dobrého zdraví, úspěchů a spokojenosti z vykonané práce.

Prof. Ing. JAN VELÍŠEK, DrSc.